

Jong talent uit Vlaanderen vindt tegenwoordig zijn weg in de wereld en naar "Eiland". Zo ook Carl De Keyzer, fotograaf. Momenteel met een tentoonstelling in het Gentse Museum voor Hedendaagse Kunst.

Gent, de Brabantdam: in deze rustige straat ligt naast het onlangs gerestaureerde, beruchte "glazen straatje" (dat leidt naar de kleine Gentse rosse buurt) de sexbioscoop ABC. De argeloze voorbijganger wordt er in de uitstalramen geconfronteerd met opdringerige, kleurige foto's van blote vrouwen, gecensureerde vrijpartijen. In het pand naast de bioscoop duiken in andere uitstalramen plots heel andere beelden op: foto's, meestal zwart-wit, van een hoge artistieke kwaliteit. Daar huist de v.z.w. XYZ-fotografie. Boven de galerie woont fotograaf Carl De Keyzer. Toen hij er in oktober 1982 samen met zijn leeftijdgenoot Dirk Braeckman de fotogalerie stichtte, lag de keuze van de galerienaam voor de hand: XYZ en ABC vertegenwoordigen twee uit-ersten.

Beide fotografen waren het jaar voordien afgestudeerd aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Gent, een school die zich de laatste jaren in de fotowereld flink in de kijker gewerkt heeft. Verschillende lichten jonge fotografen die aan deze Academie afstudeerden, hebben hun weg gevonden in verschillende richtingen van de fotografie. In de eerste plaats de persfotografie, die verrijkt werd met namen als Michiel Hendryckx, Lieve Colruyt, Patrick de Spiegelaere, Kristien Buysse, Lieve Blanckaert ... Anderen zochten hun weg in een andere richting. Zo maakten Carl De Keyzer en Dirk Braeckman een sprong in het duister met de opening van hun galerie. Er bestonden wel wat fotogalerijen in Vlaanderen, maar nog niet in Gent. Dus waarom niet zelf geprobeerd? Ze begonnen aan een project dat ze allerminst op een naïeve, amateuristische manier aanpakten. Oorspronkelijk toonde de kleine galerie hoofdzakelijk werk van de betere Vlaamse en Belgische fotografen, maar op enkele jaren tijd slaagden ze erin om aansluiting te vinden bij het internationale fotocircuit. Contacten werden gelegd op de jaarlijkse "Rencontres Internationales de la Photographie" in Arles en zo kon men in Gent foto's bekijken van belangrijke fotografen uit verscheidene Europese landen.

Naast het uitbouwen van een fotogalerie hadden Carl De Keyzer en Dirk Braeckman nog een andere ambitie, met name zelf creatief blijven in de fotografie. Zij kozen niet voor de persfotografie, maar veeleer voor artistieke fotografie in de lijn van de galerie. Dirk Braeckman verwierf heel wat aandacht voor zijn indrukwekkende, grote portretten en zelfportretten. De iets jongere Mark Hoflack, die later ook bij XYZ betrokken raakte, schept vreemde foto's met Afrikaanse, primitieve elementen. Net als de galerie kregen deze jonge Vlaamse fotografen erkenning in het buitenland, en dat geldt niet het minst voor Carl De Keyzer. Hij streeft bewust in zijn fotografie een internationale kwaliteitsnorm na, mikt dus hoog en slaagt er ook nog in om zijn doel te bereiken. Zijn doorbraak kwam er met de fotoreeks "India", die zowel op verschillende plaatsen in Vlaanderen als in het buiten-

Uit het India-fotoboek van Carl De Keyzer

land (Amsterdam, Hoensbroek, Pamplona, Amiens) te zien was. Momenteel loopt de India-tentoonstelling in het Gentse Museum voor Hedendaagse Kunst, later dit jaar verhuist ze achtereenvolgens naar het Musée d'art moderne in het Zwitserse Fribourg en vervolgens naar Bombay. Carl De Keyzer zelf ziet in de toekenning van de "Grand prix de la ville de Fribourg", een van de belangrijkste internationale fotoprijzen, een bevestiging van deze doorbraak. Belgische én ook Vlaamse fotografie telt mee in Europa.

Het werk van Carl De Keyzer heeft enkele jaren nodig gehad om te rijpen tot deze kwaliteit. Na zijn academiestudies bleef hij aanvankelijk zoeken naar beelden met esthetisch verantwoord, vaak verrassende composities. Deze foto's bundelde hij in 1984 in het boek *Oogspanning*, dat hij in eigen beheer op een kleine oplage uitgaf. Het gaat om een verzameling losse beelden, die geen thematisch geheel vormen. De eenvormige manier van kijken maakt echter duidelijk dat tussen deze uiteenlopende beelden toch een sterke eenheid ontstaat. De titel "Oogspanning", gekozen door Johan Anthierens die de inleiding van het boek schreef, geeft treffend de aard van De Keyzers foto's weer. De beelden zijn vaak ogenschijnlijk weinigzeggend, maar bij nader toezien blijken er allerlei associaties, analogieën in de composities verborgen te zitten. Zo zien we bijvoorbeeld een schaduwwijk vlak waarop ronde lichtvlekjes van het zonlicht dat door een bladerdak valt. Niets bijzonders, tot je in de linker bovenhoek van de foto een hond opmerkt: een dalmatiër, een witte hond met zwarte vlekjes.

In 1985 reisde Carl De Keyzer voor het eerst

naar India, zijn eerste grote reis en eerste confrontatie met deze ingewikkelde samenleving. Daar experimenteert hij met een andere fototechniek: hij gebruikt een grootbeeldcamera en een flits bij daglicht. Het flitsen laat hem toe de felle contrasten die het harde zonlicht maakt, op te helderen en is een middel om de massa's bewegende mensen in een fractie van een seconde te "bevriezen". Deze dynamische, levendige foto's die beweging tonen, staan hem aan en de twee volgende zomers keert hij terug om op dezelfde manier rond het thema "India" te blijven werken. Het resultaat is niet alleen de al genoemde tentoonstelling, maar ook een fotoboek, *India*, in 1987 uitgegeven door Focus Amsterdam op een grote oplage. Ook in deze reeks zien we een sterke stijleheid, naast ditmaal de thematische eenheid. Carl De Keyzer is hier de reportagefotograaf à la Henri Cartier-Bresson die in verre landen op zoek gaat naar beelden, maar qua stijl probeert hij moderner, dynamischer te werken. De India-foto's zitten vol beweging, vol mensen die deze keer in de lens kijken. De afstandelijkheid tegenover mensen, die in *Oogspanning* slechts elementen in een compositie waren, is hier helemaal verdwenen. Mensen, vooral kinderen, komen op die vreemde westerling met zijn groot fotoparaat af en kijken nieuwsgierig, verwonderd toe. Op dat moment drukt De Keyzer af en zo ontstaan beelden waarin verwonderde blikken bevroren zijn. Dezelfde verwondering waarmee wij als westerlingen kijken naar dat exotische land en die vreemde mensen. Wij staan oog in oog met hen. Een overstroomde straat in Bombay, een auto rijdt voorbij: de inzittenden zwaaien enthousiast naar de fotograaf. Aan de Taj Mahal: terwijl een storm

woedt, komen kinderen verbaasd toekijken wanneer een toerist fotografeert. Alleen is die toerist Carl De Keyzer en is zijn foto niet het zoveelste kiekje van een alom bekend monument. De Keyzer creëert zijn eigen India.

Carl De Keyzer is nog niet leeggefotografeerd: hij werkt aan een reeks over Vlaanderen en voorziet reizen naar de Sovjet-Unie om ook daar zijn impressies van vast te leggen. Zijn Vlaanderen-reeks moet een kritische benadering worden van Vlaanderen vanuit verschillende facetten: zo fotografeert hij officiële vieringen, stoeten en manifestaties, maakt hij een reeks foto's rond het thema "bals en feesten in de verschillende sociale groepen", werkt hij vervolgens aan een reeks rond "lichaamscultuur" (body-builders, fitness...) en denkt hij aan een reeks foto's over "sexualiteit in Vlaanderen". Voor iemand met interesse liggen de onderwerpen voor het grijpen, vindt hij. Zijn aandacht gaat vooral naar de uitwerking: hij streeft naar het mooie beeld, maar pretendeert geen kunst te maken. Fotograferen betekent een realiteit enten op de realiteit, een wereld ontdekken in de werkelijkheid. En dat kan hij door te kijken doorheen de zoeker van zijn fototoestel. De toeschouwer heeft het makkelijkjer: die hoeft slechts te kijken naar de beelden die Carl De Keyzer creëert. Fotograferen is zoeken, foto's bekijken is ontdekken.

Fons Mariën

"Carl De Keyzer": TV 1, "Eiland" van 6 april om 22 uur.